

DIUMENGE XV DE DURANT L'ANY (C)

LA TAULA DE LA PARAULA

Tot i que sigui molt posterior a Moisès, el llibre del Deuteronomi es presenta sota la forma d'un discurs d'adéu, a les portes de la Terra Promesa, del guia del poble hebreu a través del desert: ell hi dóna les seves darreres recomanacions i exhorta el seu poble a la fidelitat al Senyor.

En el text seleccionat per avui, la insistència és posada sobre *l'escolta de la veu del Senyor*, sobre l'obediència a la seva Llei, a la seva posada en pràctica. Perquè la seva Llei no és una espècie de codi escrit sobre pedres o en un llibre, a la que bastaria conformar la seva actitud exterior: és una Llei d'aliança que compromet el més profund del seu ésser les dues parts, una Llei que és inscrita en el cor mateix del creient: *és a prop teu, aquesta Paraula, la tens als llavis i la tens al cor*. Principi de vida, dinamisme interior, dóna a aquell que l'escolta i la posa en pràctica viure en la llum d'un Déu que ens estima i que, parlant al nostre cor, ens crida a estimar com ell estima.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El lector s'esforçarà a distingir bé:

- L'INCÍS INICIAL que designa els dos parteners : Moisès digué al poble d'Israel: ...
- LA CRIDA A LA CONVERSIÓ:
 - Escoltaràs el Senyor, el teu Déu, guardant els seus manaments i els seus decrets escrits en el llibre d'aquesta Llei, i
 - et convertiràs al Senyor, el teu Déu, amb tot el cor i amb tota l'ànima
- La CELEBRACIÓ DE LA LLEI D'ALIANÇA:

- Una llei per a l'avui del poble de Déu: La Llei que avui et don no és massa difícil per a tu, ni es fora del teu abast,
- *No és pas al cel, que puguis dir: Qui és capaç de pujar-hi per anar-la a buscar i fer-nos-la conèixer, perquè la puguem practicar?*
- *Ni és tampoc a l'altra banda del mar, que puguis dir: Qui és capaç de travessar per anar-la a buscar i fer-nos-la conèixer, perquè la puguem practicar?*
- Una llei que no és un codi exterior a l'home, inaccessible
- Una llei inscrita en el cor del creient:
- *Són paraules que tens molt a prop teu per poder-les complir:*
- *les tens als llavis, les tens al cor.»*

EL SALM 18

El salm 18 és un himne al Déu de l'Aliança de la que en celebra la Llei. *El Senyor sembla en els nostres cors la seva paraula, l'acosta a nostres perquè hi creï la vida i hi roman sempre, més saborosa que la mel. Fent-nos nostra la pregària del salmista, celebrem Jesucrist. Paraula viva de Déu, que ens deixa el seu manament d'amor.*

SEGONA LECTURA

APROFUNDIR AQUEST TEXT

Després d'haver fer una incursió, en tres diumenges, en alguns passatges de la carta de Pau a les Esglésies de Galàcia, anam a descobrir, en uns diumenges, alguns aspectes de la carta als Colossencs.

Pau està presoner, com ho escriu a 1, 24-29 i 4, 10 i 18. La comunitat a la que s'adreça no a estat fundada per ell, sinó pel seu amic i company Epafras (1, 17), originari d'aquesta ciutat de la que li ha aportat informacions alarmants: els cristians són temptats d'arreglar Crist entre els nombrosos poders celestial que alguns situen entre Déu i els homes, la solidesa de la seva fe és amenaçada.

Pau respon aquí citant les dues estrofes d'un himne cristià que celebra la preeminència de Crist en la primera i en la nova creació:

- **ell és imatge del Déu invisible, i no solament el reflex de Déu, com en un mirall.** Ell existeix abans que tot, i tot es manté unit gràcies a ell.
- **I és també per la seva resurrecció existent abans que qualsevol creatura.** Ell existeix abans que tot, i tot es manté unit gràcies a ell.
- **El és també el cap del cos, que és l'Església, a la que ens incorpora pel baptisme.**
- **En ell i per ell, que a posat la pau per la sang de la seva creu, Déu ho ha reconciliat tot.**

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

El LECTOR s'esforçarà de remarcar, entre altres,

- **EI SUBJECTE** d'aquest himne: **Crist**
- **Els TÍTOLS** que li són donats:
 - *Ell és imatge del Déu invisible*
 - *Engendrat abans de tota la creació...*
 - *El és també el cap del cos, que és l'Església.*
 - *Ell n'és l'origen, és la primícia dels qui retornen d'entre els morts, perquè ell ha de ser en tot el primer.*
- Les **AFIRMACIONS** sens parar **REPETIDES**
 - *ja que Déu a creat totes les coses per ell,*
 - *tant les del cel, com les de la terra, tant les visibles com les invisibles, trons, sobirans, governs i potestats.*
 - *Déu ha creat tot l'univers per ell i l'ha destinat a ell.*
 - *Ell existeix abans que tot, i tot es manté unit gràcies a ell.*
 - *Déu volgué que residís en ell la plenitud de tot el que existeix; per ell Déu volgué reconciliar-se tot l'univers, posant la pau en tot el que hi ha, tant a la terra com al cel, per la sang de la creu de Jesucrist.*

COMENTARIS A L'EVANGELI

Un manament d'amor....

A Lc 9, 51, Jesús emprengué decididament el camí cap a Jerusalem, la ciutat on donarà la vida per amor envers els seus germans. Quan fa camí, *un mestre de la Llei, per provar Jesús, s'alçà i li va fer aquesta pregunta: «Mestre, ¿què he de fer per tenir l'herència de la vida eterna?»*

Jesús li respon amb una altra pregunta: *«Què hi ha escrit a la Llei? Què hi llegeixes?»* I l'expert en l'Esriptura, que pretenia examinar els coneixements i l'ortodòxia de Jesús, es veu conduït a recitar com un alumne, la pregària dita per tot jueu

dos cops al dia, el Semà Israel: *Escolta Israel: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces, amb tot el pensament, i hi enganxa també la citació del Levític: i estima als altres (el pròxim) com a tu mateix.»* Jesús no pot fer altra cosa que felicitar una lectura de l'Esriptura que resumeix tot el seu ensenyament. I convida el mestre de la Llei a posar en pràctica aquest manament de l'amor en dues direccions, inseparables: *«Has respost bé: fes-ho així i viuràs.»*

....a posar en pràctica...

El diàleg continua amb una nova pregunta del mestre de la Llei: «I per a mi, ¿qui són aquests altres?»

Més que respondre'l directament, Jesús li proposa una paràbola que obre al manament de l'amor fraternal un camp sense límits.

- L'acció es situa en el camí que baixa de Jerusalem a Jericó. Una llarga baixada de 27 kilòmetres, propícia a males topades, que, partint de Jerusalem, a 750 metres d'altitud, condueix a Jericó, a 250 metres baix el nivell de la mar.
- A més dels lladres, l'home que ells han despulat, deixat per mort a la vora del camí, i de l'hostaler de l'escena final, intervindran tres personatges successivament: un sacerdot, després un levita, tots dos de la classe sacerdotal; finalment, un samarità, un estranger membre d'una comunitat odiada i menyspreada pels jueus. L'estructura estereotipada del relat no farà altra cosa que ressaltar millor la semblança o la diferència del seu comportament.
El primer en fer aquest mateix camí és un "sacerdot", home del culte, home del temple, però, segurament, recordant-se de la prohibició del Levític: *El qui toqui un cadàver, un home assassinat, un mort, serà impur set dies*, en tост de conjugar l'amor al pròxim amb el servei a Déu, oblida la misericòrdia, no recordant la paraula del Senyor a Osees 6, 6: *El que jo vull és misericòrdia i no sacrificis*, i passa per l'altra banda.
- Ve després un levita, un altre personatge que simbolitza el Judaisme oficial. Ell també – segurament per les mateixes raons? *Veu i passà de llarg per l'altra banda.* Comenta F. Bovon *Lluc les considera inexcusables, perquè després d'haver vist, tots dos han tancat els ulls. No retroben el ferit, se n'absenten, esdevenen inexistents, morts al present, retinguts pel seu passat, determinats per regles rituals i pulsions egoistes. Els dos passaren sense aturar-se (L'Évangile selon saint Luc 9, 51- 14, 35. Pàg. 88-89).*
- Finalment arriba "un samarità que viatjava". Ell també veu el ferit, però a diferència dels altres dos, ell se'n compadí. *S'estableix una relació entre el ferit i el Samarità – comenta sempre F. Bovon- . El cos ferit d'un desvetlla el cor atent de l'altre. Les marques visibles de la desgràcia commouen, literalment les entranyes, omplen de sol·licitud el Samarità...*

Ell comprèn la situació, s'acosta al ferit, sofreix amb ell i duu a terme les coses que el curaran (o. c. Pàg. 89). Així, aquest, manifesta amb actes, que ell a comprès molt millor que els representants del judaisme oficial la voluntat de Déu expressada pel profeta Osees.

.... fent-se a si mateix el pròxim de l'altre:

Acabant la paràbola, Jesús retorna al mestre de la Llei, desplaçant-la, la pregunta que ell li havia fet. I qui és el meu pròxim? Demanava ell. Jesús pregunta: *Quin d'aquests tres et sembla que va veure l'altre que hem d'estimar, en l'home que havia caigut en mans dels lladres?»*. De cop, el mestre de la Llei respon molt justament: *«El qui es va compadir d'ell.»*, el qui va donar prova de bondat amb el ferit. No es tracta, doncs, tant de saber qui és el seu pròxim, de traçar les fronteres de l'espai interior dintre del que podrà i deurà exercir l'amor fraternal: es tracta d'esdevenir ell mateix el pròxim, de fer-se proper a tota persona que pateix, sigui qui sigui.

El canvi en l'ús de la paraula "pròxim" no hauria d'escapar-se al lector – fa observar F. Bovon. En el diàleg inicial, el mestre de la Llei cercava un pròxim a qui ell pugui estimar. En la pregunta de Jesús que resumeix la paràbola, no és qüestió d'un pròxim que té el perill de convertir-se objecte, sinó d'un ser que esdevé pròxim del ferit (o. c. Pàg. 90).

Jesús no té més que convidar el seu interlocutor a testimoniar com el Samarità herètic, un amor fraternal gratuït, desinteressat, eficaç: *Doncs tu fes igual.»*

Conclou F. Bovon: *El mestre de la Llei i Jesús han estat d'acord. Per la pedagogia de Jesús, el mestre de la Llei ha evolucionat. Ha comprès la nova definició de pròxim a la que Jesús el volia conduir. El que era una qüestió pels rabins de llavors (quina extensió donar a la noció de pròxim?) rep aquí la resposta. Aquesta no ha estat dictada, sinó que s'imposa a la reflexió dialogant i creient. Per la seva afecció i la seva discreció, Jesús ha sabut fer-se pròxim al mestre de la Llei (o. c. 90-91).*

El diumenge 13, nosaltres, seguint Jesús, em emprès la ruta de Jerusalem. Avui, prenem el camí de Jerusalem passat per un amor fraternal que sobrepassa tota llei.

